

SVIZOVE STRANI

[novice]

19. JANUAR 2010 * LJUBLJANA

41. seja IO Sviza

Med pomembnejšimi točkami dnevnega reda januarske seje Izvršilnega odbora Sviza so bile prve priprave na izpeljavo 8. kongresa Sviza konec letošnjega novembra, dodelitev solidarne denarne pomoči članicam in članom ter odločitev o pristopu Sviza k pobudi Izobraževalne internacionale za zbiranje sredstev za žrtve potresa na Haitiju. Člani IO Sviza so sklenili, da bodo za prizadete v potresu nakazali 2.000 evrov in organizirali humanitarno akcijo tudi med člani. O tem pišemo v tokratnem Središču.

22. JANUAR 2010 * LJUBLJANA

Ukinitev skupine za spremljanje delovanja plačnega sistema

Sviz je na ministra za šolstvo in šport dr. Igorja Lukšiča naslovil pismo, v katerem izraža negativno presenečenje zaradi ministrstve odločitve o ukinitvi Delovne skupine za spremljanje delovanja plačnega sistema. Ob nastopu svojega ministruvanja se je namreč strinjal, da je omenjena delovna skupina dobrodošla in koristna za izmenjavo informacij o delovanju novega plačnega sistema, za ugotavljanje nepravilnosti in neformalno iskanje rešitev, ki bi jih nato lahko zagovarjali na širših pogajanjih vseh sindikatov in vlade. Ukinitev je presenetljiva tudi zato, ker zaposleni oziroma sindikat vsak dan ugotavlja napake pri izračunu plač, pri razumevanju posameznih dodatkov (razredništvo) in očitne nezakonitosti (obračun tedenske pedagoške obveznosti v nekaterih srednjih šolah).

Sviz je bil kritičen tudi do tega, kako se ministrstvo loteva sprememb zakonodaje ter kakšne (pomembne) spremembe sploh napoveduje. Kot odziv na Svizovo pismo je s šolskega ministrstva prišlo vabilo na sestanek, ki bo 10. februarja. Za dnevni red srečanja je Sviz predlagal prav vprašanje ukinitve delovne skupine in seznanitev z napovedanimi spremembami zakonodaje. O izidih srečanja vas bomo obvestili na Svizovi spletni strani in na prihodnjih Svizovih straneh v Šolskih razgledih.

25. JANUAR 2010 * LJUBLJANA

KSJS o preoblikovanju Kada

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS) je na predsednika slovenske vlade naslovila pismo, v katerem nasprotuje privatizaciji zavarovalnice za upravljanje vzajemnih skladov. Ta se bo skladno z zakonom o preoblikovanju Kapitalne družbe (KAD) izločila iz sklada kot delniška družba. Ustanovni kapital zavarovalnice, ki bi bila v 100-odstotni lasti Kada, bi bil 152 milijonov evrov, v treh letih pa naj bi se lastništvo Kada znižalo na le 5 odstotkov. Prednostno pravico do nakupa delnic naj bi imela podjetja, ki delavcem vplačujejo za kolektivno zavarovanje, zavarovanci in reprezentativni sindikati. Sindikalni člani v Odboru Zaprtga vzajemnega pokojninskega sklada za javne uslužbence so ostro nasprotovali privatizaciji zavarovalnice in možnosti, da bi se zasebni lastniki okoristili s premoženjem javnih uslužbencev. Na predlog sindikalne strani so v Odboru potrdili stališča, ki zavračajo možnost privatizacije zavarovalnice in zahtevajo, da ostane v državni lasti. Sindikati vseeno pričakujejo, da bi se zaradi velike količine sredstev (ena milijarda evrov) in različnih interesov v prihodnjih tednih lahko zaostriji konflikti glede reorganizacije Kada. V interesu javnih uslužbencev je, da si zagotovijo nadzor nad delovanjem zavarovalnice in preprečijo njeno privatizacijo.

[ugodnosti]

Nov popust za člane

S Hotelom pod Roglo smo sklenili dogovor o sodelovanju, in sicer članice in člani Sviza lahko koristijo 10-odstotni popust na vse hotelske storitve, popust pa velja tudi za družinske člane! Marca pa hotel ponuja Svizovim članicam in članom ter njihovim bližnjim poseben – 15-odstotni popust!

Hotel se nahaja na poti iz Zreč proti Rogli, v objemu pohorskih gozdov, in ponuja prijeten oddih skozi vse leto. Gre za družinski hotel, zgrajen leta 2002, ki je opremljen v starinskem pohorskem slogu. Gostom je na voljo 16 dvoposteljnih sob, štiri družinski apartmaji in dva luksuzna, v restavraciji pa vas v prijetnem domačem okolju postrežejo z domačo hrano in s Kovaškim pivom iz svoje pivovarne.

Hotel ponuja nastanitve in prehrano (nočitev z zajtrkom, polpenzion ali polni penzion) ter različne večdnevne pakete, tudi takšne z vključenimi smučarskimi kartami. V hotelu je še savna, ki jo gostje lahko koristijo brezplačno, četrtkove, petkove in sobotne večere pa lahko preživite ob živi glasbi.

Celotno ponudbo, tudi fotogalerijo hotela, si lahko ogledate na spletni strani www.hotelpodroglo.com, osnovne informacije o ugodnostih za Svizove člane pa tudi na Svizovi spletni strani v rubriki posebnih ponudb za počitnikovanje in oddih.

**SVIZOV SVETOVALNI TELEFON
ZA ŽRTVE NASILJA 01 244 09 18**

ponedeljek od 16. do 18. ure,

[uvodnik]

Odločilno leto za socialno državo

Program stabilnosti in »izhodna strategija« potrujeta, da je Slovenija pred odločitvami, ki bodo zaznamovale smer razvoja naše družbe. Neodgovorjena ostajajo vsa ključna socialna vprašanja: o minimalni plači, o pokojninah, vprašanje o zdravstvenem sistemu in trgu delovne sile. Znašli smo se torej pred spremembami, ki lahko privedejo do razmerja med delom in kapitalom, na novo prerazporedijo blaginjo, utrdijo vlogo javnega šolstva in zdravstva, povečajo pomen solidarnosti in zavarujejo socialno državo. Enako verjetna, če ne celo verjetnejša, pa je smer, ki vodi k utrditvi mantre o prostem trgu, o nujnosti stalne in čim večje gospodarske rasti, za katero je pač treba žrtvovati tudi okolje, vodi k poglobljanju neenakosti in podrejanju države interesom kapitala. Ta pogled, ki je tudi prisoten v slovenski vladi, izkazuje prepričanje, da nas vodi naprej le tekmovalnost, ne pa predvsem solidarnost in sodelovanje med ljudmi.

Ce želi Slovenija znižati javni dolg, kar od nas zahteva Evropska komisija, ni dvoma, da bomo morali varčevati. A da je več učencev v razredu prvi varčevalni ukrep, ki pade ministru za finance na misel, je zaskrbljujoče. Ne varčevanje, denimo pri vojski, ampak pri investiciji v blaginjo državljanov – kar izobraževanje zagotovo je. Bili smo prepričani, da je bilo razumevanje izobraževanja kot porabe proračunskega denarja, ki ga je moč v krizi brez škode zmanjšati, že preseženo, da je razumljeno kot kompleksna in nujna investicija v prihodnost! Kot kaže, smo bili preoptimistični, kar je opozorilni znak, da bomo morali biti zelo pozorni na vse!

Pokojninska in zdravstvena reforma ter reforma trga delovne sile

bodo usodno vplivale na naša življenja, zato bi se moral vsak posameznik vprašati, ali si lahko privoščiti, da ob teh razpravah zgolj stoji ob strani. V Svizu pričakujemo, da bodo vsi naši člani in članice imeli osebna mnenja, ki jih bodo pripravili javno izražati, in da bodo, če bo treba, tudi s kolektivnimi akcijami ščitili skupna stališča in prepričanja. Sindikati smo ob delodajalcih, vladi in parlamentu ter civilnodružbenih gibanjih tisti, ki bomo odločilno vplivali na družbene spremembe, ki jih izsiljuje kriza. Nedvomno bomo sindikati na preskušnji, saj bodo sprejete dolgoročne odločitve – in te ne bodo vedno všečne –, za katere bomo morali prevzeti soodgovornost. Sindikati se moramo nujno poenotiti glede opredelitve, da morajo spremembe voditi do pravičnejše in bolj solidarne družbe, ki bo razumela, da je naš planet mogoče uničiti, če bomo vztrajali pri boju za čim večje dobičke in pri imperativu gospodarske rasti za vsako ceno.

To leto bo odločilno tudi za sindikate. Odgovori na predlagane reforme in iskanje alternativnih rešitev, pogum in modrost vodstev bodo za dolgo opredelili družbeni pomen sindikatov, nas potisnili ob rob ali pa utrdili našo vlogo sooblikovalcev socialnih razmerij v družbi. In ob teh ključnih vprašanjih število otrok v oddelkih vrtec in število učencev in dijakov v šolah nikakor ni manj pomembno, zato ga velja braniti; če bo treba, podobno, kot smo obranili javne šole pred poskusom slabšega financiranja na račun premika javnih sredstev k zasebnim šolam.

BRANIMIR ŠTRUKELJ,
glavni tajnik Sviza

[v središču]

Solidarnost ne pozna meja

► **Kot vedno doslej ob naravnih in drugih nesrečah (divjanje hurikanov na Grenadi, Jamajki, Haitiju in Bahamih, potres v Pakistanu, poplave v Indiji, teroristični napad v Beslanu, pustošenje cunami v Indoneziji, na Šri Lanki, Tajskem ...) je Izobraževalna internacionala (Education International) tudi ob nedavnem katastrofalnem potresu na Haitiju odprla poseben račun in pozvala svoje člane, naj prispevajo sredstva za pomoč prizadetim v tej tragediji. Izvršilni odbor Sviza je na svoji januarski seji že odločil, da bo prispeval v sklad 2.000 evrov ter pozval člane, naj se pridružijo akciji zbiranja sredstev.**

Epicenter potresa, ki je prizadel to karibsko državo 12. januarja letos, je bil le 15 kilometrov zahodno od glavnega mesta Port-au-Prince in le osem kilometrov globoko. Ta potres z močjo sedme stopnje po Richterju je bil najmočnejši na tem območju v zadnjih dvesto letih. Posledice potresa so katastrofalne, med drugim pa so se v že tako najrevnejši državi na zahodni polobli poleg domov in drugih stavb porušile tudi številne šole in univerze ter pod seboj pokopale učence in učitelje. Haitijski predsednik René Prével je za enega od časopisov povedal: »Šole so se zrušile. Ogromno jih je v ruševinah, pod katerimi je mnogo mrtvih.«

Sredstva, ki jih bodo zbrali v posebnem skladu Izobraževalne internacionale, bodo namenili za pomoč učiteljem in njihovim družinam, ki jih je prizadel potres, ter haitijskemu sindikatu učiteljev CNEH (Confédération Nationale des Enseignants d'Haïti), da bo lahko še naprej skrbel za učitelje in promocijo izobraževanja. Nicolas Richards iz Izobraževalne internacionale, ki usmerja akcijo zbiranja sredstev in pomoči, je povedal, da bodo skušali v prihodnjih tednih zbrati čim več sredstev, da bi lahko karseda hitro pomagali prizadetim. »Položaj na Haitiju je grozljiv. Komuniciranje s preživeli je skoraj nemogoče, vseeno pa nam je dozdaj že uspelo stopiti v stik s kolegi s Haitija in z večino vodstva sindikata CNEH. Njihova bivališča so bila v potresu večinoma povsem uničena.«

Izobraževalna internacionala ima za pomoč prizadetim dva načrta. S prvim, kratkoročnim, nameravajo zagotoviti osnovno in takojšnjo humanitarno pomoč učiteljem in njihovim družinam v Port-au-Princeu, Jacmelu in na drugih najbolj prizadetih območjih. S srednjeročnim načrtom pa nameravajo pomagati tamkajšnjemu sindikatu, da ponovno vzpostavi svoje delovanje in ga prilagodi tako, da bo lahko učiteljem pomagal ublažiti doživete travme in jim ponudil psihosocialno podporo, da bo ponovno vzpostavil svojo infrastrukturo in se dogovoril z oblastmi o vpeljavi rehabilitacijskih programov. Ena od osnovnih nalog bo prizadevanje, da se čim več otrok vrne v šole (kot del »vrnitve v običajno življenje«) ter da se jim zagotovi organiziran dostop do hrane, zdravstvenih ukrepov in oblačil. Izobraževalna internacionala bo potrebovala sredstva, da bi lahko pomagala najmanj 3.000 učiteljem in njihovim družinam, zato je vsak evro, ki ga boste darovali, izjemnega pomena.

Na prvem mestu Svizovih načel in ciljev, sprejetih pred dvanajstimi leti na skupščini v Portorožu, je medsebojna solidarnost kot temelj uspešnosti sindikata. To načelo sproti uresničujemo z dodeljevanjem solidarnostne, denarne in druge oblike pomoči članom sindikata, tudi

ob večjih nesrečah in humanitarnih akcijah se redno odzivamo. Tako smo že darovali sredstva za nakup obsevalne naprave, zbirali denar za nakup spalnih vreč prizadetim v potresu v Pakistanu ter za pomoč ob uničujočih poplavah pred dobrima dvema letoma pri nas, lani smo se pridružili akciji zbiranja denarja za nakup prehranskih paketov za sodržavljan v stiski ... Tudi ob tokratni veliki katastrofi na Haitiju smo takoj pristopili k akciji zbiranja denarja in povabili tudi člane in vse druge. Na posebni transakcijski račun Sviza št. **S156 0222 2025 7396 053** lahko nakažete sredstva za pomoč učiteljskim kolegom s Haitija in njihovim družinam. Sviz bo zbrana sredstva nato prenakazal na posebni solidarnostni račun Izobraževalne internacionale, sproti pa vas bomo prek Svizove spletne strani obveščali o poteku akcije, zbranih sredstvih ter času zaključka zbiranja. Vnaprej hvala vsem, ki boste darovali v sklad za pomoč prizadetim.

Poleg zgoraj omenjenega posebnega računa, ki ga ima Sviz odprtega za akcije zbiranja sredstev ob posebnih oziroma izjemnih primerih, pa v sklopu Sviza deluje tudi Lizin zdravstveni sklad za pomoč članicam in članom Sviza ter njihovim otrokom, ki imajo zdravstvene težave.

Lizin zdravstveni sklad je ustanovil Glavni odbor Sviza na svoji seji 18. marca 2008. Namen sklada je finančno pomagati članom sindikata in njihovim otrokom, ki jih zdravstveno obravnavajo slovenske zdravstvene ustanove in specialisti, a njihovo zdravljenje po določenem času ne napreduje zadovoljivo ali pa ni možno podati natančne diagnoze. Denar v sklad prispevajo posamezniki, sindikati zavodov, območni odbori in tudi nekatera podjetja. Od ustanovitve sklada je Sviz pomagal že desetim članom oziroma njihovim otrokom pri zahtevnih zdravstvenih posegih in ob visokih denarnih stroških.

V Lizin sklad in za drugo solidarnostno pomoč se namenijo tudi sredstva, ki jih Sviz prejme na svoj račun iz naslova donacij 0,5 odstotka dohodnine od davčnih zavezancev. Če še nimate izbrane organizacije, ki ji lahko namenite pol odstotka dohodnine, to lahko storite kadar koli. Več podatkov o tem najdete na Svizovi spletni strani v rubriki Aktualno.

SVIZOVE STRANI

[aktivnosti]

Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja

V sklopu projekta Si-Part, katerega nosilec je Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije in čigar cilj je usposobiti socialne partnerje za krepitev civilnega in socialnega dialoga, je konec januarja potekal posvet o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja. Predstavnica Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je zbranim predstavila postopek pridobitve certifikata Družini prijazno podjetje. Postopku pridobitve certifikata se lahko pridružijo podjetja, javne ustanove, nevladne organizacije in združenja z najmanj desetimi zaposlenimi. Pojasnila je tudi, da dejavna družini prijazna politika podjetja dokazano povečuje motivacijo zaposlenih, tudi pripadnost podjetju, pripomore k zadovoljstvu in manjša stres, večja ugled podjetja ... Udeleženci posveta, večinoma iz javnega sektorja, so izrazili pomisleke, ali tudi javne ustanove lahko pridobijo certifikat. Ukrepi za pridobitev certifikata namreč med drugim zajemajo tudi drugačno ureditev delovnega časa, organizacijo dela, strukturo plačila in nagrajevanje dosežkov ... Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, ki že ima certifikat Družini prijazno podjetje, je zglede, da so za pridobitev certifikata možnosti tudi v javnem sektorju.

Predavatelji so predstavili tudi, kaj so sindikati do zdaj naredili na področju usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, kako je to urejeno v drugih državah EU, predstavili so tudi izsledke ankete, izpeljane za namen posveta, razvila pa se je tudi živahna razprava o možnostih in omejitvah usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja pri nas, zlasti v ustanovah javnega sektorja.

Zanimive predstavitve s posveta si lahko ogledate na spletni strani projekta www.si-part.si, tam pa bodo objavljene tudi napovedi vseh prihodnjih dogodkov v sklopu projekta.

Višja minimalna plača

Na januarjskih Svizovih straneh v Šolskih razgledih smo pisali o zahtevah sindikatov za dvig minimalne plače ter odzivih delodajalcev in vlade. Usklajevanja o tem so se nadaljevala takoj po novoletnih praznikih in tudi v naslednjih dneh januarja. Na seji Ekonomsko-socialnega sveta 8. januarja je minister za delo predstavil novi predlog zakona o minimalni plači, saj so prvotnega zavrnili sindikati in delodajalci. Z novim predlogom, po katerem bi se minimalna plača takoj zvišala na raven minimalnih življenjskih stroškov, so se sicer strinjali

vsji partnerji, a so vlada in delodajalci sprejem novega zakona pogojevali s hkratno spremembo delovnopravne zakonodaje. Sindikati so, prav obrnjeno, zahtevali, da vlada zakon takoj pošlje v parlamentarni postopek. Nekaj dni pozneje so v odprtem pismu predsednika vlade pozvali, naj vlada na naslednji seji sprejme predlog novega zakona, sicer bodo sindikati prekinili socialni dialog pri sklepanju socialnega sporazuma in o vseh vprašanih glede trga dela.

Svojo odločenost in zahtevo, da je nujen takojšen dvig minimalne plače, so pokazali tudi na protestnem shodu pred vlado 14. januarja. Takrat jih je sprejel tudi premier Borut Pahor in napovedal, da bo vlada predlog novega zakona o minimalni plači, ki bo zagotovil njen dvig na 562 evrov, sprejela na naslednji seji, torej 21. januarja. Vseeno do tega ni prišlo, in sicer s pojasnilom, da odločitev o dvigu minimalne plače ni preprosta in ima vrsto posledic, ki jih je treba prej preučiti in prilagoditi (denimo zvišanje dodatne splošne olajšave). Obveljala pa je premierjeva objava sindikatom, da bo vlada še januarja sprejela predlog zakona o minimalni plači. To se je zgodilo na zadnji seji v preteklem mesecu. Vlada je sprejela predlog zakona, skladno s katerim se minimalna plača zvišuje na 562 evrov neto (734,15 evra bruto). Novi znesek ustreza vrednosti košarice minimalnih življenjskih stroškov.

Premier Borut Pahor je obljubil delodajalcem, da bo šla vlada skušala dvigniti konkurenčnost gospodarstva, četudi bodo sindikati temu nasprotovali. To pa je lahko precej zaskrbljujoče, saj so delodajalci poudarili, da je dvig minimalne plače sprejemljiv ob sprejetju sprememb delovne zakonodaje (njihovi predlogi glede tega pa so znani), obenem pa je celo minister za delo dejal, da se vlada strinja z delodajalci, da je treba s spremembo zakona o delovnih razmerjih omogočiti bolj prožno zaposlovanje.

[ugodnosti]

Ugodnosti na Bledu

Tudi Sava Hoteli Bled so posredovali ponudbo za popuste za Svizove članice in člane, in sicer 10-odstotni popust pri nakupu vstopnice za savne in bazene v Wellnesu Živa (v hotelu Golf) ter 10-odstotni popust na paket Zimske počitnice. Slednji vsebuje štiri dni oziroma tri nočitve v hotelih Savica ali Golf (med 12. ali 14. februarjem in 28. februarjem), polpenzion s samopostrežnima zajtrkom in večerjo ter uporabo bazenskega kompleksa v hotelu Golf. V februarju so pripravili tudi vikende romantične in ob prazniku zaljubljenecv še Valentinov vikend. Na vse omenjene pakete imajo Svizovi člani in njihovi družinski člani 10 odstotkov popusta.

Sava Hoteli Bled imajo skozi vse leto aktualne različne pakete, ki jih bomo objavljali tudi na Svizovi spletni strani. Na vse pakete nudijo 10-odstotni popust Svizovim članicam in članom ter njihovim družinskim članom. Enak popust velja tudi za veljavne cenike (razen *last minute* ponudbe) pri koriščenju namestitvev v vseh njihovih hotelih (Grand

Hotel Toplice*****, Hotel Golf****, Hotel Park****, Hotel Savica***, Hotel Trst***, Hotel Jadran****). Celotno ponudbo lahko preverite na Svizovi spletni strani. Za koriščenje rje popusta je potrebna identifikacija z veljavno člansko izkaznico.

Nove ponudbe TA ZUM

Redni obiskovalci Svizove spletne strani so opazili nove zanimive ponudbe Turistične agencije ZUM in možnost dodatnega popusta za prijave do konca januarja. Za vse druge je za večino novih aranžmajev z dogovorom Sviza in omenjene agencije na voljo 10-odstotni popust. Turistična agencija konec letošnjega aprila in junija pripravlja izlete v Berlin z obiskom tudi drugih nemških mest. V istih terminih pripravlja tudi obisk Barcelone in okoliških znamenitosti. Lahko se odpravite tudi na lrsko, in sicer za tri ali štiri dni med prvomajskimi počitnicami, ali na kratke oddihe na Madeiro. Podrobnosti navedenih aranžmajev so objavljene na Svizovi spletni strani, naj pa izpostavimo, da Turistična agencija ZUM spre-

jema tako posamične prijave kot tudi prijave večjih ali manjših skupin.

Obnovljeno sodelovanje s ptujskimi termami

Območni odbor Sviza Ptuj je obnovil doslej veljavni dogovor o medsebojnem sodelovanju. Dogovor velja do konca letošnjega junija. Člani ptujskega območnega odbora lahko koristijo popust pri vstopnini v Termalni Park Term Ptuj, vsi Svizovi člani pa lahko koristijo ugodnosti pri nakupu vstopnic za bazene Vespasianus in savne Flavia v Wellnes centru Valens Avgusta v Grand hotelu Primus. Popusti so od 10 do 20 odstotkov, za njihovo uveljavitev pa se morajo Svizovi člani izkazati s člansko izkaznico in z osebnim dokumentom.

Novost v ponudbi je savnanje le za ženske, in sicer vsak ponedeljek med 15. in 19. uro. Svizove članice lahko koristijo še 10-odstotni popust!

Vse podrobnosti ponudbe najdete na Svizovi spletni strani.

[mednarodno]

Ameriški učitelji odšli na pomoč

Osem dni po katastrofalnem potresu na Haitiju se je v to karibsko državo napotilo ducat medicinskih sester, reševalcev in drugih zdravstvenih delavcev, članov Ameriške federacije učiteljev (AFT), da bi pomagali zagotoviti (pre)potrebno pomoč žrtvam uničujočega potresa. Na Haiti so se odpravili prek Dominikanske republike in bodo pomagali osebju v bolnišnici Hinche na Haitiju. Prosto voljci – da bi pomagali, koristijo svoj letni dopust – so svojo prtljago do dovoljene teže napolnili z medicinskimi pripomočki in opremo. Ena od usklajevalk potovanja je povedala: »Ko zdravstveni delavci slišimo obupan klic na pomoč, ne vprašamo najprej 'Kako lahko pomagamo', temveč se tega takoj lotimo.«

Zdravstveni delavci, ki so se odpravili na Haiti, so člani Ameriške federacije učiteljev. Ta predstavlja tudi zaposlene na šoli za zdravstveno nego Univerze v Vermontu. Za odhod na Haiti se je javilo več kot 75 zaposlenih na tej šoli. Načrtujejo, da bi v prihodnjih mesecih odšlo pomagat več manjših skupin in večkrat.

»Vse nas je prizadela ta tragedija, a navdušil nas je velikodušen in iskren odziv naših članov, od zdravstvenih delavcev do učiteljev,« je povedal predsednik AFT Randi Weingarten. Generalni sekretar Izobraževalne internacionale Fred van Leeuwen pa je pohvalil zavezanost zdravstvenih delavcev, da pomagajo soljudem v stiski. »Delajo v pravem duhu solidarnosti in dokazujejo, da so sindikati pripravljeno pomagati zdaj in tudi pozneje, ko bo treba obnovljati Haiti.«

Zaskrbljujoče poročilo

Konec januarja je izšlo poročilo t. i. Globalne kampanje za izobraževanje (*Global Campaign for Education* – GCE). To po desetletju napredka v izobraževanju tokrat kaže zaskrbljujoče podatke, in sicer zaradi obljub, ki jih vlade niso uresničile. GCE je mednarodno civilnodružbeno gibanje, ustanovljeno leta 1999, ki vrši pritisk na vlade, da bi uresničevale svoje obljube in skušale zagotoviti izobrazbo vse do leta 2015 – vsak deček, deklica, moški ali ženska naj bi imel dostop do brezplačnega kakovostnega javnega šolstva.

Poročilo kaže, da so prav otroci iz najrevnejših držav oziroma družin tisti, ki jih globalna finančna kriza najbolj prizadeva. »Ti dečki in deklice, ki delajo v tovarnah, živijo v odročnih pokrajinah, so prikrajšani na mnogih področjih ..., niso igrali prav nobene vloge pri nastanku gospodarske krize. Škandalozno je, da je prav njihova prihodnost zaradi krize najbolj ogrožena!« je povedal predsednik GCE Kailash Satyarthi.

Celotno poročilo je dostopno na spletni strani UNESCA in obsega kar 525 strani, naj pa navedemo le nekaj najzanimivejših podatkov iz poročila. Od leta 2000, ko se je več kot 160 držav zavezalo uresničevati šest ciljev izobraževanja za vse do leta 2015, je število otrok, ki ne obiskujejo šole, upadlo kar za 33 milijonov. V Podсахarski Afriki se je vpis v šolo glede na devetdeseta leta prejšnjega stoletja povečal kar za petkrat. Tudi v Južni in Zahodni Aziji se je število otrok, ki ne obiskujejo šole, razpolovilo, delno tudi zaradi prizadevanj oblasti, da bi deklice bolj vpeli v izobraževanje. V Indiji se je število otrok, ki ne hodijo v šolo, le v dveh letih (med 2001 in 2003) zmanjšalo za kar 15 milijonov. Vse to dokazuje, da tudi najrevnejše države lahko dosežejo pomembne premike v izobraževanju. Poročilo pa opozarja tudi na cilje, ki jih bo ob zdajšnjih trendih v prihodnjih petih letih težko doseči. Zdjaj je na svetu 71 milijonov mladostnikov, ki ne obiskujejo šole. Močno so prisotne tudi razlike med spoloma; med vsemi, ki ne hodijo v šolo, je večji delež (54 odstotkov) deklic. Za dosego cilja »splošno izobraževanje za vse do leta 2015« bi zdaj po svetu potrebovali 10,3 milijona učiteljev. Nezdovoljiv je tudi napredek pri uresničevanju cilja »prepoloviti nepismenost med odraslimi« – to je težava, ki zadeva 759 milijonov odraslih, od katerih sta dve tretjini žensk. Večji napredek v izobraževanju otežuje tudi podhranjenost otrok. Zaradi nje trpi zdaj 178 milijonov otrok, a število se še viša. Poročilo pokaže tudi na vzročno-posledično povezanost priložnosti za izobraževanje s socialnim poreklom, spolom, z maternim jezikom in tudi med pokrajinami v isti državi, v kateri živi posameznik.

Dokument ob koncu izpostavlja, da bi za dosego ciljev programa izobraževanja za vse do leta 2015 oblasti morale nameniti za izobraževanje dodatnih 16 milijard dolarjev na leto.

[pravna pisarna] Piše TONE SELIŠKAR

Redni letni dopust in dopust v primeru porodniške odsotnosti

V tej rubriki smo pred časom že pisali o letnem dopustu, njegovi izrazi in o izrazi letnega dopusta v primeru porodniške odsotnosti. A glede na to, da ta vprašanja predstavljajo skoraj polovico vseh vprašanj, naslovljenih na Svizovo pravno pisarno, ocenjujemo, da je tema tako zanimiva, da lahko znova napišemo nekaj o tem.

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR) kar podrobno opredeljuje določitev in izrazo letnega dopusta – v III. poglavju, ki se nanaša na pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja, in sicer v razdelku št. 8. Same dolžine dopusta ZDR podrobneje ne določa, v 159. členu določa le, da znaša minimalna dolžina letnega dopusta 4 tedne in to ne glede na to, ali delavec dela polni delovni čas ali krajši delovni čas od polnega. Isti člen tudi določa, da vsakemu od staršev, ki imata otroke stare do 15 let, pripada za vsakega otroka dodaten dan dopusta. KPVIK natančneje določa dolžino letnega dopusta za posamezne delavce, in sicer v 47. členu, ne določa pa izrabe letnega dopusta. O tem določa le (v 48. členu), da ima delavec v VIZ pravico 2 dni dopusta izrabiti po svoji izbiri, ter v 45. členu, ki določa, da delavci,

zaposleni v VIZ, praviloma izrabijo dopust med šolskimi počitnicami. ZOFVI je pri tem določilo še natančnejši, saj v 125. členu določa, da strokovni delavec v šoli izrabijo dopust v času, ki ga določi minister za šolskim koledarjem, a najdlje do konca šolskega leta v naslednjem letu. Izraba pa je vezana na odobritev delodajalca.

Določila KPVIK in ZOFVI o izrabi letnega dopusta so za zaposlene, ki so daljši čas na bolniški odsotnosti, in za delavke, ki so na porodniški odsotnosti, lahko precej neugodna in vplivajo na možnost izrabe letnega dopusta. ZDR namreč v 163. členu določa, da delavec, ki v koledarskem letu, ko mu je bil dopust določen, dela manj kakor 6 mesecev, mora najmanj 10 dni tega dopusta izrabiti v letu, ko mu je bil dopust določen. Tako bo delavec, ki je nastopil bolniško, ali delavka, ki je nastopila porodniško meseca junija, težko izrabila 10 dni dopusta tekočega leta. Prav tako bo slednja težko izrabila preostanek dopusta do 31. 8. naslednjega leta, poleg tega pa imata že odmerjen dopust za naslednje koledarsko leto. Tako neporabljeni del dopusta, žal, propade.

Pogosta so tudi vprašanja, kako je z izrabo letnega dopusta pred

nastopom ali takoj po koncu porodniške odsotnosti, če v tem času ni šolskih počitnic. Kot smo že zgoraj zapisali, je izraba dopusta odvisna tudi od odobritev delodajalca. Zavod za čas porodniške odsotnosti zapošli delavca, ki nadomešča odsotno delavko med njeno porodniško odsotnostjo. Kot vse zaposlene v VIZ tudi to delavko plačuje šolsko ministrstvo, a le za čas, ko je odsotna delavka na porodniškem dopustu. Če bi torej delavka nastopila dopust pred porodniško odsotnostjo ali takoj po koncu te odsotnosti (ko ni šolskih počitnic), bi zavod moral iskati nadomestilo za daljše obdobje, kot traja porodniška odsotnost. Nadomeščanja tega daljšega obdobja pa šolsko ministrstvo denarno ne pokrije. Če bi delodajalec odobril delavki tako izrabo letnega dopusta, bi moral zavod sam, iz svojih sredstev, pokriti stroške nadomeščanja. Obstaja tudi možnost, predvsem v večjih kolektivih, da njene ure nadomeščajo kolegi, če se s tem strinjajo in se jim to potem šteje v tako imenovani doprinos. To lahko storijo tudi, ko gre za daljše bolniške odsotnosti. Seveda je vse odvisno od delodajalca in njegove odobritve ter dobre volje.